

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.5.2026

Łódź, 26 czerwca 2026 r.

Wystąpienie pokontrolne

**z kontroli w trybie zwykłym w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej
w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-
wychowawczych**

I. Jednostka kontrolowana:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim¹

ul. Dąbrowskiego 12, 97- 320 Piotrków Trybunalski

Dyrektorem PCPR w Piotrkowie Trybunalskim w czasie prowadzenia czynności kontrolnych (a także w okresie objętym kontrolą) był Pan Paweł Giler.

II. Kontrolę przeprowadzili

Pracownicy Oddziału do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- Ludmiła Micielska – specjalista, kierownik zespołu inspektorów, na podstawie upoważnienia nr 17/2026 z 6 marca 2026 r.,
- Dominika Makosz – specjalista, członek zespołu inspektorów, na podstawie upoważnienia nr 18/2026 z 6 marca 2026 r.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 marca 2026 r. – 18 czerwca 2026 r.

III. Wyjaśnień udzielał:

Pan Paweł Giler – Dyrektor PCPR w Piotrkowie Trybunalskim

IV. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

¹ Dalej: PCPR w Piotrkowie Trybunalskim lub Centrum.

1. Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 ze zm.)
2. § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

V. Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2025 r. – 28 lutego 2026 r.

VI. Ustalenia w toku kontroli

PCPR w Piotrkowie Trybunalskim jest jednostką organizacyjną Powiatu Piotrkowskiego² utworzoną na podstawie Uchwały Nr IV/21/99 Rady Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 5 lutego 1999 r. W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Centrum sprawował Pan Paweł Giler zatrudniony na tym stanowisku z dniem 11 kwietnia 2005 r.³ PCPR w Piotrkowie Trybunalskim działał na podstawie statutu nadanego Uchwałą Nr XIV/112/12 Rady Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 15 lutego 2012 r. (zmienionego Uchwałą Nr XXXV/268/13 Rady Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 grudnia 2013 r.) oraz regulaminu organizacyjnego zatwierdzonego Uchwałą Nr 282/2020 Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 16 czerwca 2020 r. (zmienionego Uchwałami Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim: Nr 343/2020 z 9 października 2020, Nr 391/2021 z 21 stycznia 2021 r., Nr 469/2021 z 7 czerwca 2021, Nr 620/2022 z 24 lutego 2022 r., Nr 791/2023 z 17 stycznia 2023 r., Nr 839/2023 z 25 kwietnia 2023 r., Nr 910/2023 z 31 sierpnia 2023 r., Nr 71/2024 z 10 października 2024 r., Nr 120/2025 z 23 stycznia 2025 r., Nr 141/2025 z 17 marca 2025 r.) Należy zauważyć, że przedmiotowy regulamin podlegał już dziesięciu nowelizacjom, co prowadzi do znacznego obniżenia jego czytelności i spójności, a tym samym utrudnia jego prawidłową interpretację. Podstawę prawną wyznaczenia PCPR w Piotrkowie Trybunalskim na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej stanowiło zarządzenie Nr 52/2011 Starosty Powiatu

² Dalej: Powiat.

³ Uchwała Nr 159/2005 Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z 6 kwietnia 2005 r.

Piotrkowskiego z 27 grudnia 2011 r. W celu realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej, Starosta Powiatu Piotrkowskiego przekazał Dyrektorowi PCPR w Piotrkowie Trybunalskim upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach dotyczących świadczeń, dodatków, środków finansowych, opłat oraz innych kwot, o których mowa w art. 80 ust. 1, art. 81, art. 83 ust. 1, 2 i 4, art. 84, art. 92 ust. 1, art. 140 ust. 1 pkt 1 i art. 193 ust. 1 ustawy⁴, a także upoważnił go do wykonywania zadań unormowanych w art. 38d ust. 11, 38b ust. 2, 42 ust. 6a, 54 ust. 1, 55 ust. 1, 57 ust. 4, art. 62 ust. 2a, 64 ust. 5b, art. 70 ust. 3, art. 75 ust. 3a ustawy. Ponadto, Zarząd Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim Uchwałą Nr 180/2012 z 24 stycznia 2012 r. upoważnił Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim do zawierania porozumień z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości Powiatu.

W okresie objętym kontrolą w jednostce zatrudnionych było 11 pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy, w tym: kierownik działu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, 3 psychologów (jeden z nich pracował do 30 listopada 2025 r.), 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny oraz starszy specjalista.

Weryfikacji poddano przyjęty uchwałą Nr LXXVI/546/2024 Rady Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z 15 lutego 2024 r. *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piotrkowskim na lata 2024 - 2026*⁵. Dokument zawierał diagnozę stanu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, sprawozdanie ze sposobu i efektów realizacji poprzedniego Programu, opisywał zasoby i zagrożenia, a także wnioski i kierunki oddziaływań w zakresie rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie, określał cele, wskaźniki realizacji działań, jego odbiorców, źródła finansowania, sposób monitorowania oraz ewaluację. Zasadniczym kierunkiem ww. dokumentu było rozwijanie istniejących form wsparcia, propagowanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz deinstytucjonalizacja. Program uwzględniał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, który ustalono w 2025 r. na poziomie 1 rodziny. Limit został osiągnięty i na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy podpisano 10 października 2025 r. umowę z kandydatką spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej⁶. Analiza dokumentu wykazała, że w § 10 zamieszczono zapis dotyczący osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, przy czym umowa została

⁴ Upoważnienie Nr 7/2014 z 19 września 2014 r.

⁵ Dalej: Program.

⁶ Umowa zlecenia Nr PCPR.I.4201.1.2024.

zawarta z kandydatami, którym zlecono pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Stanowi to uchybienie.

Kontrolujący w trakcie czynności kontrolnych poddali analizie *Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2025 r.*⁷ oraz *Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2025 r.*⁸ Dodatkowo, w pierwszym z tych dokumentów znalazło się sprawozdanie z realizacji 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. Z udostępnionych materiałów wynikało, że Centrum zorganizowało, w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. 2 szkolenia wewnętrzne dla rodzinnych form pieczy zastępczej dotyczące „Zaburzenia więzi” oraz „Udzielania dziecku ochrony w związku z przemocą domową”. Dodatkowo, wysłało do rodzin propozycje szkoleń zewnętrznych, z których skorzystał 1 prowadzący rodzinny dom dziecka. Kadra odpowiedzialna za realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej brała udział w 15 specjalistycznych szkoleniach zewnętrznych oraz 1 szkoleniu wewnętrznym, podnosząc dzięki temu swoje kwalifikacje zawodowe. W 2025 r. kontynuowano współpracę z lokalnymi mediami oraz organizacjami działającymi na rzecz promocji rodziny i rodzicielstwa zastępczego. Udostępniano materiały promocyjne w siedzibie Centrum oraz Starostwa Powiatowego, a także zamieszczano je na stronach internetowych tych jednostek. W efekcie opisanych działań w okresie objętym kontrolą przeszkolonych zostało 5 kandydatów na rodzinę zastępczą, w tym 3 na rodzinę niezawodową i 2 na rodzinę zawodową. Rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz ich wychowankom, PCPR w Piotrkowie Trybunalskim udzielał pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W przypadkach uzasadnionych potrzebą dokonania bezpośredniej oceny sytuacji rodzinnej, psycholog działając we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, realizował wizyty w miejscu zamieszkania rodziny w celu identyfikacji problemu oraz określenia właściwej formy wsparcia. Rodzinom udzielana była również pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego zatrudnionego w Centrum. Z analizy sprawozdań wynikało także, że PCPR w Piotrkowie Trybunalskim prowadził projekt „Rodzina w Centrum”, w ramach którego funkcjonowały grupy wsparcia dla rodziców zastępczych, zorganizowano zajęcia dla ich wychowanków, obóz socjoterapeutyczny oraz 2 spotkania integracyjne. W Sprawozdaniu z działalności znalazło się również, sporządzone w oparciu o art. 182 ust. 5 ustawy, zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

⁷ Przedłożone Zarządowi Powiatu Piotrkowskiego w dniu 16 kwietnia 2026 r., dalej: Sprawozdanie z działalności

⁸ Przedłożone Staroście i Radzie Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 17 marca 2026 r.

Weryfikacji poddano realizację zadania zapewniania dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Ustalono, że od 1 stycznia 2025 r. do 28 lutego 2026 r. na terenie Powiatu funkcjonowały 102 rodziny zastępcze (w tym: 70 rodzin zastępczych spokrewnionych, 29 rodzin zastępczych niezawodowych, 3 rodziny zastępcze zawodowe) oraz 2 rodzinne domy dziecka. W analizowanym okresie nie działały, jak również nie powstały rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne oraz rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Utworzono natomiast 16 rodzin zastępczych (w tym: 12 rodzin zastępczych spokrewnionych, 3 rodziny zastępcze niezawodowe oraz 1 rodzinę zastępczą zawodową). Rozwiązano 8 rodzin zastępczych spokrewnionych i 8 rodzin zastępczych niezawodowych.

Tabela 1 Liczba podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie Powiatu Piotrkowskiego w okresie 01.01.2025 r.-28.02.2026 r.

L.p.	Rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące na terenie Powiatu Piotrkowskiego	Ogółem funkcjonujące w okresie 01.01.2025 r.-28.02.2026 r.	Powstałe w okresie 01.01.2025 r.-28.02.2026 r.	Rozwiązane w okresie 01.01.2025 r.-28.02.2026 r.
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	70	12	8
2.	rodzina zastępcza niezawodowa	29	3	8
3.	rodzina zastępcza zawodowa (zwykła)	3	1	0
3.	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0
4.	rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	0	0	0
5.	rodzinne domy dziecka	2	0	0
	Razem:	104	16	16

Źródło: dane PCPR w Piotrkowie Trybunalskim

W rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało łącznie 159 dzieci i osób pełnoletnich (w tym: 92 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 41 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 11 w rodzinach zastępczych zawodowych oraz 15 w rodzinnych domach dziecka). Analizując miejsce pochodzenia wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej ustalono, że 112 pochodziło z Powiatu Piotrkowskiego, a 47 z terenu innych

powiatów⁹. W rodzinach zastępczych nie przebywały dzieci cudzoziemskie, o jakich mowa w art. 5 ustawy, a także małoletni obywatele Ukrainy, wobec których zastosowanie miała ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹⁰. Ponadto, w rodzinnej pieczy zastępczej poza Powiatem Piotrkowskim¹¹ przebywało 22 wychowanków pochodzących z tego powiatu (w tym 11 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 4 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 1 w rodzinie zastępczej specjalistycznej oraz 6 w rodzinnych domach dziecka). W badanym okresie na terenie Powiatu Piotrkowskiego w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczono 17 dzieci. Spośród nich do rodzin zastępczych spokrewnionych trafiło 12 małoletnich, 2 do rodzin zastępczych niezawodowych, 3 do rodzin zastępczych zawodowych. W tym czasie wystąpiła także konieczność umieszczenia 1 dziecka poza Powiatem w rodzinnym domu dziecka.

Tabela 2. Liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie Powiatu Piotrkowskiego w okresie 01.01.2025 r.- 28.02.2026 r.

Liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Piotrkowskiego w okresie 01.01.2025 r. - 28.02.2026 r			
Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa (zwykła)	Rodzinny Dom Dziecka
92	41	11	15

Źródło: dane PCPR w Piotrkowie Trybunalskim

W okresie objętym kontrolą zawarto 6 porozumień¹² pomiędzy Powiatem a innymi jednostkami samorządu powiatowego¹³ w sprawie przyjęcia oraz ustalenia warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie w rodzinnej pieczy zastępczej dla 6 dzieci.

Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objęte były 64 rodziny funkcjonujące na terenie macierzystego powiatu, w tym 44 spokrewnione, 17 niezawodowych i 3 zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Dyrektor PCPR w Piotrkowie Trybunalskim, poinformował¹⁴, że w badanym okresie jeden z koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej był nieobecny z usprawiedliwionych przyczyn, jednak obsada czterech pozostałych koordynatorów była wystarczająca do realizacji zadań Powiatu.

⁹ tj. (...)

¹⁰ Obowiązujący w okresie objętym kontrolą publikator – t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 167. Dalej specustawa

¹¹ tj. (...)

¹² Porozumienie Nr S.43.5.2024 z 29 stycznia 2025 r., Porozumienie Nr DD.6210.1.2025 (na dokumencie brakuje daty zawarcia porozumienia), Porozumienie Nr DD.6210.2.2025 z 4 kwietnia 2025 r., DD.6210.3.2025 z 7 stycznia 2026 r., Porozumienie Nr 1/2026 z 24 lutego 2026 r. i Porozumienie Nr DD.6210.1.2026

¹³ (...)

¹⁴ Pismo z 9 marca 2026 r. Znak: DD.081.1.2026.

W analizowanym przedziale czasowym nie wystąpiła potrzeba umieszczenia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w rodzinach pomocowych. Według Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim rodziny zastępcze udawały się na wypoczynek wspólnie z podopiecznymi bądź organizowały im - na czas własnej nieobecności - wyjazdy kolonijne, w tym na obozy socjoterapeutyczne organizowane przez PCPR w Piotrkowie Trybunalskim w ramach projektu „Rodzina w Centrum”.

Rodzinną pieczę zorganizowaną na terenie Powiatu Piotrkowskiego w okresie objętym kontrolą opuściło 28 wychowanków, z czego: 13 usamodzielniało się, 10 powróciło do rodziny biologicznej, 3 zmieniło formę pieczy zastępczej, 1 został umieszczony w rodzinie preadopcyjnej, 1 zakończył pobyt w pieczy zastępczej z innej przyczyny. Ponadto, 1 osoba przebywająca w rodzinie zastępczej spokrewnionej poza Powiatem usamodzielniała się.

Weryfikacja dokumentów wykazała, że osoby usamodzielniane opuszczające pieczę zastępczą składały oświadczenia na formularzu opracowanym przez PCPR w Piotrkowie Trybunalskim, który zawierał klauzulę o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Zapis ten pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi regulacjami, ponieważ ustawa nie przewiduje sankcji w tym zakresie. Analogiczna nieprawidłowość wystąpiła także w odniesieniu do innych oświadczeń składanych do PCPR w Piotrkowie Trybunalskim w obszarze pieczy zastępczej.

W trakcie czynności kontrolnych poddano analizie dokonywanie zmian w zakresie pieczy zastępczej przydzielonej wychowankom przebywającym w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie Powiatu Piotrkowskiego. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą okoliczność taka dotyczyła 5 dzieci. W pierwszym przypadku 2 małoletnich¹⁵ z (...) została przeniesiona z rodziny zastępczej niezawodowej do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Według Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim było to spowodowane (...) ¹⁶ i wystąpieniem do sądu¹⁷ z wnioskiem o rozwiązanie ww. rodziny i umieszczenie podopiecznych w tejże Placówce. W drugim przypadku (...) ¹⁸ przeniesiono z rodzinnego domu dziecka do rodziny zastępczej zawodowej. Z dokumentów przekazanych do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w przedmiotowej sprawie¹⁹ wynikało, że zaistniała sytuacja była (...) W dniu 26 marca 2025 r. prowadzący pieczę zastępczą zrzekli się opieki nad (...). W związku

¹⁵ Dotyczy: (...)

¹⁶ Dotyczy: (...)

¹⁷ Postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim (...)

¹⁸ Dotyczy: (...)

¹⁹ Znak: RPS-I.002.12.2025.

z powyższym rozpoczęto poszukiwania dla (...) w całej Polsce innej formy pieczy zastępczej, (...). W efekcie dziecko została przeniesione do rodziny zastępczej zawodowej na terenie Powiatu Piotrkowskiego w dniu 8 września 2025 r., tj. po upływie 5 miesięcy i 13 dni od zrzeczenia się nad nią opieki oraz 4 dni od wydania postanowienia²⁰ sądu. W tym okresie dziewczynka była jednak zabezpieczona pod względem sprawowania pieczy zastępczej przez prowadzących ww. rodzinny dom dziecka. PCPR w Piotrkowie Trybunalskim zapewnił rodzinie wzmożone wsparcie psychologa i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto, prowadzący zostali objęci projektem „Rodzina w Centrum”, w ramach którego mogli korzystać z pomocy psychologicznej, socjoterapii, korepetycji oraz terapii biofeedback. Uczestniczyli w grupach wsparcia, a także specjalistycznych szkoleniach podnoszących ich kompetencje wychowawcze. Dodatkowo Centrum zatrudniło dla nich 2 osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (z czego 1 z nich świadczyła pracę do 30 czerwca 2025 r.) Od 1 lipca 2025 r. (...) czasowo umieszczono w (...) W trzecim przypadku sprawa dotyczyła początkowo (...) rodzeństwa²¹, które na podstawie postanowienia²² sądu z (...) dotyczącego umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z powodu braku wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zostało umieszczone 13 marca 2026 r. w rodzinnym domu dziecka (tym samym, co w drugim przypadku). Według dokumentów przekazanych do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w przedmiotowej sprawie²³, w dniu 26 marca 2025 r. prowadzący złożyli rezygnację z pełnienia opieki nad (...) Według rodziny, małoletni (...), które wymagały indywidualnego podejścia opiekunów, a przy 9 podopiecznych było to niemożliwe. Wobec powyższego, PCPR w Piotrkowie Trybunalskim rozpoczął poszukiwania 4 wolnych miejsc do zabezpieczenia rodzeństwa. Po zastanowieniu rodzina uznała, że młodsi (...) mogą pozostać w ich rodzinie, w związku z czym PCPR w Piotrkowie Trybunalskim wystąpił do sądu z wnioskiem o rozdzielenie rodzeństwa i kontynuował działania poszukiwawcze w celu zapewnienia 2 małoletnim miejsc w pieczy zastępczej. W dniu 25 lutego 2026 r. do Centrum wpłynęło pismo²⁴, w którym Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, zwracał się z prośbą o pilne wykonanie postanowienia z (...) w ten sposób, żeby umieścić tylko starszych (...) w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Następnie e-mailem z 26 lutego 2026 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim przesłał do realizacji

²⁰ (...)

²¹ Dotyczy: (...)

²² (...)

²³ Znak: RPS-I.9421.75.2025 i RPS-I.9421.90.2026

²⁴ (...)

postanowienie z (...) dotyczące umieszczenia młodszych dzieci w dotychczasowej rodzinie. Poszukiwanie wolnych miejsc w pieczy zastępczej dla (...) trwało od momentu zrzeczenia się opieki przez prowadzących do ostatniego dnia objętego kontrolą²⁵ - 11 miesięcy i 2 dni, a od przekazania pisma z Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z nowymi wytycznymi dotyczącymi realizacji postanowienia sądu – 3 dni. Należy jednak zauważyć, że w tym czasie małoletni mieli zapewnioną właściwą opiekę i bieżące wsparcie pracowników PCPR w Piotrkowie Trybunalskim, co zostało opisane szerzej w przypadku (...). Ponadto, (...) w dni nauki szkolnej przebywali w (...), którego byli uczniami. Uzyskiwali tam pomoc psychologiczną i pedagogiczną, a także uczęszczali na zajęcia (...).

W okresie objętym kontrolą PCPR w Piotrkowie Trybunalskim zrealizował 12 postanowień sądowych wydanych przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim dotyczących umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej 17 dzieci. Dodatkowo, w kontrolowanym okresie na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach umieszczono 1 dziecko z Powiatu Piotrkowskiego w rodzinnym domu dziecka na terenie (...), a 2 małoletnich pochodzących z (...), przebywających w Rodzinnym Domu Fundacji Happy Kids Nr 10 w Sulejowie, przeniesiono do rodziny zastępczej zamieszkałej w (...). Analizując czas wykonania wydanych przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowień ustalono, że PCPR w Piotrkowie Trybunalskim realizował je bez zbędnej zwłoki²⁶.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowe zastosowanie art. 53 ust. 2 ustawy, które odnosiło się do 2 dzieci²⁷ umieszczonych w 2 rodzinach zastępczych zawodowych²⁸. Należy zauważyć, że przepis dopuszcza możliwość umieszczenia w tym samym czasie większej liczby dzieci, ale tylko w odniesieniu do rodzeństw. Regulacja ta nie miała więc zastosowania do powyższych przypadków. Dyrektor Centrum wskazał, że było to spowodowane problemem z pozyskaniem wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie całego kraju. Ponadto, rodziny te wyraziły gotowość do przyjęcia większej liczby małoletnich. W efekcie podjęto decyzję o umieszczeniu ich w tych rodzinach, kierując się nadrzędną zasadą dobra dziecka. Dodatkowo, analiza dokumentów wykazała, że w jednej z tych spraw²⁹ opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej sporządził w jego zastępstwie zatrudniony w Centrum psycholog. Według Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim koordynator

²⁵ tj. do 28 lutego 2026 r.

²⁶ tj. w przypadku 9 postanowień – umieszczenie nastąpiło w dniu jego wydania, a w odniesieniu do 3 postanowień trwało to odpowiednio: 4 dni (...), 6 dni (...) i 13 dni (...) od jego wydania

²⁷ Dotyczy: (...)

²⁸ Dotyczy: (...)

²⁹ Dotyczy: (...)

rodzinnej pieczy zastępczej obejmujący wsparciem tę rodzinę przebywał na zwolnieniu lekarskim. W związku z powyższym sporządzenie opinii w jego zastępstwie powierzono psychologowi, który zajmował się ww. rodziną w miejscu jej zamieszkania i dobrze znał jej sytuację oraz warunki mieszkaniowe. Organ kontroli nie przyjął wyjaśnienia, gdyż w okresie objętym kontrolą, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej realizowały w Centrum 4 osoby, które w przypadku nieobecności jednego z nich mogły się wzajemnie zastępować. W tym czasie zaistniała także konieczność umieszczenia w rodzinnym domu dziecka³⁰ (...) rodzeństwa³¹ na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy. W tym stanie faktycznym regulacja została wykorzystana w sposób prawidłowy.

Weryfikując zadanie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 28 lutego 2026 r., ustalono, że Powiat Piotrkowski na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego prowadził 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, które zapewniały łącznie 16 miejsc, tj.:

1. Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids nr 8 w Czarnocinie przy ul. Poniatowskiego 5B³²,
2. Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids nr 10 w Sulejowie przy ul. Polnej 1A³³.

W badanym przedziale czasowym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat przebywało 18 dzieci i osób pełnoletnich. Spośród nich 14 pochodziło z terenu Powiatu Piotrkowskiego, 2 z (...) oraz 2 z (...). Analogicznie, jak w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie przebywały dzieci cudzoziemskie, o jakich mowa w art. 5 ustawy, a także małoletni obywatele Ukrainy, wobec których miała zastosowanie specustawa. W Placówkach działających na terenie Powiatu umieszczono w tym czasie 4 małoletnich (w tym: 2 pochodzących z (...) oraz 2 z Powiatu Piotrkowskiego). Opuściło je 3 wychowanków, w tym 2 pochodzących z (...) zostało przeniesionych do rodziny zastępczej zamieszkałej w (...), a 1 usamodzielniał się.

Tabela 3 Liczba miejsc oraz liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających w okresie 01.01.2025 r.-28.02.2026 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Piotrkowskiego

L.p.	Nazwa placówki	Statutowa liczba miejsc	Liczba dzieci i osób pełnoletnich przebywających	Liczba dzieci i osób pełnoletnich umieszczonych	Liczba dzieci i osób pełnoletnich, które opuścili
------	----------------	-------------------------	--	---	---

³⁰ Dotyczy: (...)

³¹ Dotyczy: (...)

³² Decyzja Wojewody Łódzkiego z 21 sierpnia 2013 r. Znak: PS.II.9423.4.2013.

³³ Decyzja Wojewody Łódzkiego z 23 sierpnia 2023 r. Znak: RPS-I.9423.13.2023.

			w placówkach w okresie objętym kontrolą	w placówce w okresie objętym kontrolą	placówkę w okresie objętym kontrol ą
1.	Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids Nr 8 w Czarnocinie	8	8	2	0
2.	Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids Nr 10 w Sulejowie	8	10	2	3
	Razem:	16	18	4	3

Źródło: dane PCPR w Piotrkowie Trybunalskim

Poza Powiatem w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci³⁴ z Powiatu Piotrkowskiego, z czego 1³⁵ zostało umieszczone w kontrolowanym okresie. Placówki opuściło 3 wychowanków, z czego 2 usamodzielnili się, a 1 powrócił do rodziny biologicznej.

W okresie od 1 stycznia 2025 r. do 28 lutego 2026 r. zawarto 1 porozumienie pomiędzy Powiatem Piotrkowskim, a (...) w sprawie przyjęcia oraz ustalenia warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie w instytucjonalnej pieczy zastępczej dla 1 dziecka.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż w analizowanym okresie nie odnotowano żadnych zmian w zakresie pieczy zastępczej przydzielonej wychowankom pochodzącym z Powiatu Piotrkowskiego, przebywającym w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

W analizowanym czasie zrealizowano 3 postanowienia sądowe dotyczące umieszczenia 5 dzieci (...) w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z czego: 2³⁶ w Rodzinnym Domu Fundacji Happy Kids nr 8 w Czarnocinie, 2³⁷ w Rodzinnym Domu Fundacji Happy Kids nr 10 w Sulejowie oraz 1³⁸ poza Powiatem w Pogotowiu Opiekuńczym Nr 1 w Łodzi. Analizując czas wykonania wydanych przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowień ustalono, że w pierwszym i trzecim z wymienionych przypadków PCPR w Piotrkowie Trybunalskim zrealizował je niezwłocznie³⁹, a w drugim dopiero po upływie 9 miesięcy. Według Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim było to spowodowane brakiem wolnych miejsc w pieczy

³⁴ (...)

³⁵ Dotyczy (...)

³⁶ Dotyczy: (...)

³⁷ Dotyczy: (...)

³⁸ Dotyczy: (...)

³⁹ (...) – po 11 dniach, (...) – przyjęcie do placówki interwencyjnej w dniu 20 marca 2025 r. nastąpiło przed wydaniem postanowienia, co miało miejsce w (...)

zastępczej na terenie Powiatu Piotrkowskiego, a także niemożnością umieszczenia ich na terenie innych powiatów. Dodatkową trudnością był (...). Organ Kontroli nie przyjął wyjaśnienia, gdyż zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej stanowi zadanie własne powiatu, wynikające z obowiązujących przepisów⁴⁰. Powoływanie się na czynniki zewnętrzne, takie jak brak wolnych miejsc czy (...), nie usprawiedliwia opóźnienia realizacji obowiązku zapewnienia im bezpieczeństwa. Jednocześnie nadmienić należy, iż Centrum dopełniało wszelkich działań w celu bieżącego monitorowania sytuacji małoletnich pozostających pod opieką jednego z rodziców, również w przypadku przeprowadzenia się rodziny na teren (...). Według wyjaśnień⁴¹ Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 18 czerwca 2026 r. pozyskane przez Centrum informacje wskazywały, że dobrostan dzieci nie był zagrożony. Ojciec małoletnich posiadał (...). Dodatkowo, Centrum posiadało dokumentację potwierdzającą wielość i ciągłość poszukiwania miejsc w pieczy zastępczej dla dzieci. W skutek działań PCPR w Piotrkowie Trybunalskim małoletni zostali doprowadzeni 16 stycznia 2026 r. przez ojca do Rodzinnego Domu Fundacji Happy Kids nr 10 w Sulejowie. Natomiast w dniu 25 maja 2026 r. rodzeństwo zostało skreślone z listy wychowanków i powróciło pod opiekę ww. rodzica.

W okresie objętym kontrolą do PCPR w Piotrkowie Trybunalskim wpłynęło 24 lutego 2026 r. pismo⁴² (...) przekazujące postanowienie⁴³ Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z (...) oraz postanowienie⁴⁴ Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z (...) w sprawie rozwiązania dla 1 dziecka⁴⁵ rodziny zastępczej spokrewnionej i umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Postanowienie to nie zostało zrealizowane do końca okresu objętego kontrolą, czyli 28 lutego 2026 r. Kolejnym postanowieniem do zrealizowania w okresie objętym kontrolą było postanowienie⁴⁶ Sądu Okręgowego w Sieradzu z (...), które do Centrum wpłynęło tego samego dnia o godzinie 15:33. Przedmiotowe postanowienie wskazywało na konieczność umieszczenia w pieczy zastępczej (...) rodzeństwa⁴⁷ do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o (...). PCPR w Piotrkowie Trybunalskim przedstawił dokumenty potwierdzające podjęcie wszelkich działań od 6 lutego 2026 r. w celu zabezpieczenia dzieci, w tym znalezienia miejsca w pieczy zastępczej na terenie powiatu własnego oraz na terenie całego kraju, skompletowania dokumentów dzieci z innych instytucji

⁴⁰ Art. 180 pkt 2 ustawy.

⁴¹ Znak: DD.081.1.2026

⁴² z 20 lutego 2026 r. Znak: CWRiD.071.134.2026.AO.

⁴³ (...)

⁴⁴ (...)

⁴⁵ Dotyczy: (...)

⁴⁶ (...)

⁴⁷ Dotyczy: (...)

oraz monitorowania sytuacji środowiska rodzinnego, w którym małoletni przebywali. Centrum nie zrealizowało tego postanowienia do końca okresu objętego kontrolą.

W okresie objętym kontrolą jednostka kontrolowana realizowała obowiązek wynikający z art. 38a ust.1 ustawy, tj. gromadzenia i przekazywania rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych dokumentów dotyczących dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Potwierdziła to dokumentacja okazana w dniu kontroli.

VII. Wnioski pokontrolne

1. *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piotrkowskim na lata 2024 - 2026* uwzględniał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w art. 180 pkt 1 ustawy. Limit został osiągnięty i na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy podpisano w dniu 10 października 2025 r. umowę z kandydatami spełniającymi warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Analiza umowy podpisanej 10 października 2025 r. z kandydatami spełniającymi warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej wykazała, że w §10 zamieszczono zapis dotyczący osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Stwierdzono uchybienie.

Zalecenie: Zachowanie większej staranności przy sporządzaniu umów z zakresu pieczy zastępczej, w szczególności poprzez każdorazową weryfikację zgodności treści dokumentu ze statusem osób, których dotyczy. Dokonanie korekty §10 ww. umowy.

3. W *Sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2025 r.* zamieszczono sporządzone w oparciu o art. 182 ust. 5 ustawy zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. W okresie objętym kontrolą zawarto 7 porozumień pomiędzy Powiatem Piotrkowskim a innymi jednostkami samorządu terytorialnego w sprawie przyjęcia oraz ustalenia warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie w rodzinnej pieczy zastępczej dla 6 dzieci

umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej i 1 małoletniej przebywającej w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła w Powiecie potrzeba umieszczenia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w rodzinach pomocowych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Weryfikacja przedłożonych w trakcie kontroli oświadczeń składanych przez pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, czy też osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej wykazała, że zawierały one klauzulę o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Zapis ten pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, ponieważ ustawa nie przewiduje sankcji w tym zakresie.

Stwierdzono uchybienie.

Zalecenie: Zaprzestanie stosowania klauzuli o odpowiedzialności karnej w oświadczeniach z zakresu pieczy zastępczej.

7. Analiza czasu realizacji wydanych przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowień o umieszczeniu małoletnich w rodzinnych formach pieczy zastępczej nie wykazała, aby w okresie objętym kontrolą wystąpiła opieszałość w ich wykonywaniu. Analogiczne ustalenia dotyczą również postanowień w zakresie zmiany pieczy zastępczej przydzielonej wychowankom przebywającym w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie Powiatu Piotrkowskiego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

8. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowe zastosowanie art. 53 ust. 2 ustawy, tj. umieszczono 2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych zawodowych. Ww. przepis dopuszcza możliwość umieszczenia w tym samym czasie większej liczby dzieci niż wskazany w art. 53 ust. 1 ustawy limit, o ile zostaną spełnione następujące przesłanki:

- zaistnienie konieczności umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej,
- potwierdzenie, że dotyczy to rodzeństwa,
- rodzina zastępcza musi wyrazić zgodę na umieszczenie,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej musi wydać pozytywną opinię w tym zakresie.

W obu przypadkach stan faktyczny nie wskazywał na rodzeństwo. Ponadto w jednej z tych spraw opinię wydał w zastępstwie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej - psycholog.

Stwierdzono naruszenie art. 53 ust. 2 ustawy.

Zalecenie: Przestrzeganie limitu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy, zaś w razie zaistnienia konieczności umieszczenia w tym samym czasie większej liczby dzieci – przestrzeganie art. 53 ust. 2 ustawy.

9. W okresie objętym kontrolą zastosowany został art. 61 ust. 2 ustawy, który przewiduje w razie zaistnienia takiej konieczności możliwość umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa za zgodą prowadzących oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W badanym przypadku wszystkie przesłanki zostały spełnione.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

10. Analiza czasu realizacji wydanych przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowień o umieszczeniu małoletnich w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej wykazała, że w okresie objętym kontrolą wystąpiła w jednym przypadku zwłoka w jego wykonywaniu, która wyniosła 9 miesięcy. Oznacza to, że PCPR w Piotrkowie Trybunalskim pomimo wydania postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w Placówce, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy, nie zrealizował ustawowego obowiązku, tj. zapewnienia małoletnim stabilnego środowiska wychowawczego. Ponadto sytuacja ta pokazuje brak współpracy pomiędzy Dyrektorem Centrum a Sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej nad nimi.

Stwierdzono naruszenie art. 4 pkt 4, art. 182 ust. 4 ustawy.

Zalecenie: Niezwłoczne wykonywanie postanowień sądu, poprzez umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej, zgodnie z ich treścią.

11. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, iż PCPR w Piotrkowie Trybunalskim realizował obowiązek wynikający z art. 38a ust. 1 ustawy polegający na gromadzeniu i przekazywaniu rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych dokumentów dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

12. Zorganizowany przez Powiat Piotrkowski system pieczy zastępczej, biorąc pod uwagę realizowanie postanowień sądu w zakresie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, należy uznać za niewystarczający do lokalnych potrzeb i problemów powiatu. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej, w tym miejsc w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, jest ustawowym zadaniem własnym powiatu. Oznacza to, że Powiat Piotrkowski ma obowiązek tak zorganizować system, aby miejsca były dostępne niezależnie od okoliczności.

Stwierdzono naruszenie art. 180 pkt 2

Zalecenie: Zintensyfikowanie działań przez PCPR w Piotrkowie Trybunalskim, o których mowa w art. 180 pkt 2 ustawy, w szczególności poprzez podjęcie skutecznych przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia liczby miejsc przede wszystkim w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

VIII. Ocena skontrolowanej działalności:

Uwzględniając powyższe wnioski, kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Jako osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wskazuje się Dyrektora PCPR w Piotrkowie Trybunalskim.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

IX. Pouczenie:

Zgodnie z § 14 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477), zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostawiono w aktach sprawy, drugi przekazano Dyrektorowi PCPR w Piotrkowie Trybunalskim.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO
Marta Kaźmierczak
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny
i Polityki Społecznej